

DE KLEINE MARTERACHTIGEN:

Kleine martelaren van de Belgische jachtwetgeving?

Dirk Criel

Vorig jaar (1981) werden door de toenmalige gemeenschapsminister voor natuurbehoud, Marc Galle, onder wiens bevoegdheid de jacht viel, een aantal natuurvriendelijke veranderingen in de jachtopeningsbesluiten aangebracht.

Zo werd het voortaan verboden -althans in het Vlaamse gewest- de kleine marterachtigen -Wezel, Hermelijn en Bunzing- te bejagen of op een andere manier te bestrijden. Deze maatregel ging gepaard met een verbod om klemmen, giftige stoffen (zoals gifceieren) en niet selectieve gevallen te gebruiken, zodat deze roofdieren onder een passieve bescherming kwamen te staan. Een verantwoorde beslissing die niet alleen uit ethische overwegingen werd genomen, doch waaraan ook een aantal economische overwegingen aan de grondslag lagen.

Met het wisselen van de regering heeft Vlaanderen een andere gemeenschapsminister voor natuurbehoud, Paul Akkermans, gekregen. De jagers grijpen deze gelegenheid aan om druk uit te oefenen op de gemeenschapsminister om de jacht op de kleine marterachtigen te heropenen.

Zij pleiten daarbij voor het toelaten van alle middelen voor de verdelging van deze dieren. De door Galle uitgevaardigde besluiten kunnen zonder meer te niet gedaan worden. De roofdieren vallen immers nog steeds onder de Jachtwet. Dit betekent

dat hun statuut jaarlijks wordt herzien en het afhangt van de goodwill van de bevoegde minister - op advies van de Vlaamse Hoge Jachtraad - of de jacht op bepaalde soorten al dan niet zal worden vrijgegeven. Eind juni is een beslissing hierover gevallen, waarin de ministeriële besluiten inzake opening en sluiting van de jacht in Vlaanderen worden gehandhaafd en zelfs op enkele punten nog natuurvriendelijker werden gemaakt. De druk die door talrijke natuurbeschermingsorganisaties, de publieke opinie (project 'Laat ons Leven') en de politieke partijen op minister Akkermans werden uitgeoefend, is hieraan niet vreemd.

Men mag niet uit het oog verliezen dat al onze roofdieren - en zeker de kleine marterachtigen - in de natuur een rol krijgen toebedeeld die evenredig is aan die van onze stootvogels. Niettegenstaande dit vallen ze nog steeds onder de Jachtwet, terwijl de stootvogels reeds sinds 1972 onder een volledige bescherming kwamen te staan. De jacht op roofdieren heeft bovendien geen enkele economische waarde.

Zo heeft een Wezel in ons cultuurlandschap een zeer belangrijke rol te vervullen als verdelger, van de voor landbouwgewassen schadelijke knaagdieren - voornamelijk Woelmuizen.

Gelukkig heeft de Wezel zich, ondanks voortschrijdende natuurvernietiging en de sterke jachtdruk, zich uitstekend weten te handhaven. Daar waar andere roofdieren steeds behoefte hebben aan een minimum natuurlijke schuilplaatsen, kan de Wezel overleven in de meest woestijnachtige gebieden, zoals wij die bij ons kennen in de vorm van onze cultuurgronden met hun troosteloze blik van wei- en akkerland.

Landbouwers hebben er dan ook alle belang bij dit dier goed te beschermen, gezien het hun gewassen vrijwaart van schade door knaagdieren. Men heeft uitgerekend dat niet minder dan 31% van het totaal der in de natuur aanwezige Woelmuizen door Wezels wordt geconsumeerd.

Alhoewel de Hermelijn niet zozeer een cultuurvolger kan genoemd worden, is hij in de natuur even onmisbaar als de Wezel. Net als de Wezel is hij stenofaag in zijn voedselkeuze, met andere woorden beperkt hij zich tot bepaalde soorten. Een duidelijke voor-

keur gaat daarbij uit naar Woelratten - en wel tot 81% van zijn voedsel. Ontbreken Woelratten in het jachtgebied dan zal hij zich toeleggen op Woelmuizen en Konijnen. De hermelijnenstand zal er echter nooit hoog worden, daar een Hermelijn alleen jonge en subadulte dieren de baas kan. Ook hier weer herkent men de belangrijke plaats die de roofdieren innemen in het natuurlijke evenwicht.

Met de Bunzing gaat het in ons land duidelijk minder goed dan met Hermelijn en Wezel. De oorzaken hiervan zijn van velerlei aard en zijn voornamelijk op de vernietiging van hun leefgebieden terug te voeren.

Samen met de Otter is de Bunzing in België de belangrijkste predator van de Muskusrat. Deze diersoort baart ons heel wat zorgen vanwege de schade die ze aanbrengt aan dijken en landbouwgewassen. Ondanks een intensieve bestrijding is men er nog steeds niet in geslaagd een verdere toename van de Muskusrat te voorkomen. Een mogelijke oplossing zou wel eens bij de bescherming van Bunzing en Otter kunnen liggen.

Het feit dat roofdieren vatbaar zijn voor hondsdoelheid wordt wel eens als argument aangebracht om hun verdelging te rechtvaardigen. Nochtans kunnen alle warmbloedige dieren door dit virus worden aangestoken. Net als de mens spelen ze - met uitzondering van de Vos - echter geen aantoonbare rol bij de verspreiding ervan. Integendeel, recent wetenschappelijk onderzoek heeft uitgewezen dat knaagdieren - en vooral Woelmuizen - als de belangrijkste schakel moeten worden aangezien en dat juist de roofdieren er kunnen toe bijdragen aan deze ziekte paal en perk te stellen.

De Nationale Campagne Bescherming Roofdieren heeft er bij de Belgische gemeenschapsminister op aangedrongen de huidige toestand te handhaven door voorts de jacht op de kleine marterachtigen gesloten te houden. Het wordt tijd dat wij voorgoed afstappen van het idee dat de jacht op diersoorten, die nog een redelijke populatiedichtheid kennen, verantwoord is. Zeker wanneer hun ecologische nut voldoende bewezen is.

Wij moeten er juist naar streven te beletten dat ook deze diersoorten eens met uitsterven zullen worden bedreigd. Het is immers nog steeds beter te voorkomen dan te genezen.

■ Dirk Criel, postbus 10, B-9740 Gavere, België.